

Vänsterpartiets var på frågor gällande Region Gotlands bidrag för fritidsområdet

2023-08-14

Följdfrågor från enheten:

Inledning

Möjligheten till en aktiv fritid är viktig för alla gotlänningar. Ett problem är att alla idag inte har likvärdiga förutsättningar ekonomiskt, praktiskt och socialt till en aktiv fritid.

Det är högst centralt att anslagen till fritidsområdet höjs i samband med att reglerna för bidrag förändras. Ett förändrat regelverk utan ökade anslag skulle få stora konsekvenser för verksamheterna.

Fritidsområdet är och har länge varit underfinansierat. Vi anser att de verksamheter (föreningar) som idag har de minsta resurserna ska upp i nivå, snarare än att pengar flyttas från de som idag får mer. Det behöver göras med ambitionen att undvika en situation där "ingen får tillräckligt". Alla verksamheter ska istället ges så bra förutsättningar som det bara är möjligt. Därför måste det totala anslaget öka.

Kan föreslagna målformuleringarna antas eller önskar ni justeringar/kompletteringar och i så fall vilka?

Här redovisar vi våra förslag på ändrade formuleringar.

Rubrik: Främja hälsa, delaktighet och trygghet:

Formulering: "Arbeta för en god och jämlik hälsa genom att minska skillnader i hälsa och öka hälsofrämjande och förebyggande insatser."

Vårt förslag till ny formulering:

Arbeta för en god och jämlik hälsa genom att minska skillnader **i förutsättningar för** god hälsa och öka hälsofrämjande och förebyggande insatser."

Formulering: "Skapa goda förutsättningar för ett aktivt friluftsliv, idrott och rörelse genom exempelvis tillgången till anläggningar, friluftsområden och trygga miljöer som stimulerar fysisk aktivitet."

Vårt förslag till ny formulering:

Skapa likvärdiga förutsättningar **ekonomiskt, praktiskt och socialt** för en aktiv fritid genom exempelvis **närhet och tillgänglighet** till anläggningar, friluftsområden och trygga miljöer som stimulerar fysisk aktivitet.

Rubrik: "Utveckla attraktionskraften"

– Vi vill framföra en synpunkt kring skrivningen "Skapa förutsättningar för att göra Gotland levande året runt med ett rikt fritidsliv, engagerade invånare och ett mycket aktivt föreningsliv samt för kommunikation kring att synliggöra detta."

Vänsterpartiets var på frågor gällande Region Gotlands bidrag för fritidsområdet

– Vänsterpartiet håller med om att detta är viktigt inte minst ur folkhälsoperspektiv för människor boende på Gotland året om. Ett aktivt föreningsliv kan minska ensamhet och bidra till att människor mår bättre.

Rubrik: "Stimulera innovation och förnyelse"

Formulering "Främja utveckling inom fritidsområdet och verka för en aktiv samverkan med näringslivet där besöksnäringen är särskilt prioriterad."

Vårt förslag till ny formulering:

Främja utveckling inom fritidsområdet och verka **för en ökad livskvalitet och förbättrad folkhälsa.**

Rubrik: Säkra kompetensen

"Verka för att fritidsområdets kompetens möter behoven samt för att tillvarata varje individs kompetens och potential."

- Vi tycker att det kan förtydligas att det handlar om såväl utövares/deltagares potential som ledares. Det är viktigt att ledare och tränare inom idrotten får stöd och utbildning i att inkludera alla deltagare/utövare så att Alla kan delta och ges möjlighet att utvecklas. Jämställdhet och HBTQI, är två exempel på viktiga flera viktiga kompetensområden att utveckla. Ledare och tränare har vid sidan av själva träningen en viktig roll som förebilder för barn och unga. De flesta behöver någon att identifiera sig med och inspireras av. Det är därför viktigt att främja mångfald både i rekrytering av nya ledare och genom utbildningsinsatser för såväl ledare som utövare/deltagare.

Rubrik: Gå före i klimat- och energiomställningen

– Detta är ett viktigt perspektiv som samtidigt inte får utesluta geografisk spridning av idrottsanläggningar över ön. Att få anläggningar skulle leda till ökade utsläpp från transporter när fler måste resa längre för att kunna delta, är en aspekt att ta hänsyn till. .

2) Vad anser ni är önskat läge för stödgivningen på fritidsområdet gällande jämlikhet, jämställdhet, tillgänglighet, bredd och spets?

– Vi anser att "Jämlikhet, Jämställdhet, Tillgänglighet och Bredd" bör vara ledord i stödgivningen. Stödgivningen ska också alltid utgå från ett folkhälsoperspektiv.

Jämlikhet: Stödsystemet ska främja allas möjlighet att delta, oavsett ens ekonomiska förutsättningar.

Jämställdhet: Stödsystemet ska främja jämställdhet i stort. Det betyder både att alla oavsett kön ska välkomnas att utöva den idrott eller aktivitet man själv vill, och att idrotter som idag domineras av ett av könen ska få mer likvärdiga villkor,

Vänsterpartiets var på frågor gällande Region Gotlands bidrag för fritidsområdet

ekonomiskt och praktiskt. Hittills har vi set att idrotter som domineras av killar fått mer än idrotter som domineras av tjejer.

Bredd och tillgänglighet:

En av idrottens viktigaste uppgifter är att ha en bred verksamhet som når många över hela Gotland. För att detta ska uppnås är tillgänglighet ett centralt perspektiv. Det handlar om alltifrån att det finns ett brett utbud väl spritt över ön, till fysiskt tillgänglighetsanpassade lokaler och möjlighet att låna viss utrustning för den som inte har egen.

Vad gäller stöd till utbildning och talangutveckling bör dessa hanteras separat. Här krävs en särskild utredning som tar med möjligheterna för mer och fler nationella och internationella samverkansformer. Sådan samverkan behövs för att inte den redan otillräckliga generella finansieringen ska bli än mer otillräcklig.

3) Kategorier:

a) Kan stödgivningens kategorier (anläggning, verksamhet, utveckling) fastställas?

– Ja.

b) Hur ställer ni er till arbetsgruppens tankar om utveckling inom respektive kategori?

– Gällande anläggningsstöd: Vi instämmer med arbetsgruppen om att det är viktigt att politiken får göra en bedömning av vilka anläggningar som är centrala för öns föreningsliv.

Vi instämmer också i arbetsgruppens formuleringar om verksamhetsstöd respektive resestöd.

Vi önskar att ekonomisk och praktisk tillgänglighet läggs till under kategorin Utveckling.

4) Mål och uppföljning

a) Hur ställer ni er till förslaget att stödformerna formuleras mer övergripande och att detaljer läggs i riktlinjer och rutiner?

– Här instämmer vi med arbetsgruppen.

b) Hur ser ni på tankarna om att utforma stödsystemet för att möjliggöra prioriteringar i fritidsplan och skapa bättre förutsättningar för uppföljning?

– Vi anser att det är just så det bör fungera.

Vänsterpartiets var på frågor gällande Region Gotlands bidrag för fritidsområdet

5) Gällande stöd till anläggningar:

a) Anser ni att föreningar ska kunna få stöd för fasta hyreskostnader/hyreskontrakt?

– Vi anser att stöd för fasta hyreskontrakt och hyreskostnader kan ges, om det kan göras utifrån perspektiv jämställdhet, jämlikhet, tillgänglighet och bredd.

b) Hur ser ni på anläggningsstöd som utgår ifrån fasta ersättningsnivåer?

– Vi ser stora svårigheter med detta på grund av olika förutsättningar runt ön, utifrån anläggningars förutsättningar, målgruppernas skiftande storlek och ålderssammansättning etc. Det här är en viktig fråga ur perspektivet likvärdiga förutsättningar.

c) Ska upphandlingen "köp av drift och tjänst" (skötsel av regionägda anläggningar) ligga i nivå med anläggningsstöd för föreningsdrivna anläggningar?

– Upphandlingar rörande kommersiella aktörer kräver särskilda bestämmelser. Finns det annan form av stödgivning för drift som är mer ändamålsenlig än upphandling hade det kanske varit bra, då väl oftast endast en förening är aktuell? Det viktigaste är att ersättningen till aktuella föreningar är rimlig.

d) Hur ser ni på förhållandet mellan subventionerad hyra i regionala anläggningar och övriga anläggningsstöd?

e) Ska förvaltningen få i uppdrag att se över taxor och avgifter?

– Dessa frågor är av teknisk administrativ karaktär och bör utformas på sådant sätt som är mest ändamålsenligt enligt "Jämlikhet, Jämställdhet, Tillgänglighet och Bredd".

6) Hur ser ni på att tillmötesgå önskemålet från sociala föreningar kring att hanteringen av dessa ska övergå till Socialförvaltningen?

– Vi tycker inte att ansvaret för de sociala föreningarna ska flyttas. Vi tror att det är en nackdel om ansvaret för dessa föreningar flyttas från kultur och fritidsavdelningen till socialförvaltningen. Vi ser en risk att föreningarnas arbete då lätt kan uppfattas som en del av socialförvaltningen. Det är viktigt att öppna upp och visa andra vägar för personer som berörs av verksamheterna.

Om fritidsavdelningen uppfattar de sociala föreningarna som "udda fåglar" visar det att vi har en del kvar att göra med inkludering och integrering. Kanske är det, det vi behöver göra något åt.

Det är också viktigt att bibehålla skillnaden mellan föreningar som Röda Korset som driver en väldigt bred verksamhet inom många områden- och regionens egna verksamheter, där olika sociala föreningar ibland anlitas.

Vänsterpartiets var på frågor gällande Region Gotlands bidrag för fritidsområdet

Det kan vara viktigt att utveckla samverkan med andra förvaltningar som socialförvaltningen och vid behov kunna upprätta ett ideellt offentligt partnerskap.

De sociala föreningarna spelar en viktig roll både när det gäller vilka som verksamheterna når- och för alla som engagerar sig i föreningarna. För den som nås av exempelvis Röda korset eller Länkarna kan det handla om ett socialt stöd som kompletterar socialförvaltningens insatser, samtidigt som samma verksamhet kan vara en viktig del av just människors fritid, oavsett om de deltar i verksamheten eller hjälper till att genomföra den som volontär, funktionär etc.

7) Gällande studieförbunden:

a) Anser ni att Region Gotland bör invänta resultatet av den nationella folkbildningsutredningen?

– Ja, men också invänta vad regeringens förslag blir efter att utredningen presenterats.

b) Hur ser ni på att utreda studieförbundens roll och uppgift samt förankring/samverkan i Region Gotlands organisation?

– Frågan har utretts. Grundproblemet är att Region Gotland inom berörd förvaltning behöver relevant kunskap och resurser. Vi anser att studieförbundens roll och uppgift definieras av dem själva och inte av Region Gotland.

Klart är att studieförbunden spelar en viktig roll för människors fritid. Det regionen bör utreda är hur samverkan kan se ut och hur studieförbundens verksamheter bättre kan tas tillvara, där folkbildningen utvecklas och kommer människor i olika åldrar till del.